

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 36648**Nom:** Taller d'escriptura periodística**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre
1334 - Grau en Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau en Periodisme	Optativitat	OPTATIVA
1334 - Grau en Periodisme	Optativitat	OPTATIVA

COORDINACIÓ

PALAU SAMPIO MARIA DOLORES

RESUM

Aquesta assignatura optativa té un caràcter eminentment pràctic i ofereix l'opció de realitzar un taller de periodisme literari unint tècniques narratives amb la redacció de la informació. Desenvolupa la destresa d'explicar històries i aplicar-la a la narració de la realitat. La crònica, l'entrevista i el reportatge poden aprofitar les eines utilitzades en la prosa de ficció per a captar l'atenció del lector. En aquest taller s'analitzaran les tècniques utilitzades pels principals autors/es de cròniques, entrevistes i literatura de no ficció, publicades en llibres i en periòdics. Tant en les lectures com en els exercicis a realitzar es posarà l'èmfasi en la connexió amb els diferents ODS.

Tot i el caràcter pràctic, aquest taller partirà d'una introducció teòrica-aplicada, per a mostrar les diverses opcions i estratègies, així com la necessitat de triar les més efectives per a allò que vol explicar. Al llarg del curs, l'alumnat haurà d'elaborar diferents peces per tal de mostrar les seues destreses en l'organització i estructura dels continguts, jugant amb l'element temporal, o la descripció dels ambients i personatges.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana tenir aprovades les assignatures de Gèneres Informatius i Gèneres Interpretatius.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1334 - Grau en Periodisme

Capacitat i habilitat per a expressar-se amb fluïdesa i eficàcia comunicativa en les llengües pròpies de manera oral i escrita, així com en una tercera llengua (preferentment l'anglès) sabent aprofitar els recursos lingüístics i literaris que siguen més adequats als distints mitjans de comunicació.

Capacitat per a actuar defenent una cultura de la pau i respectant els drets fonamentals en els processos de la comunicació, en concret la igualtat entre dones i hòmens en tots els tractaments informatius, interpretatius, sígnicos, dialògics i opinatius de la comunicació.

Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .

Iniciativa, creativitat, credibilitat, honestedat, imatge, esperit de lideratge i responsabilitat tant de manera individual com corporatiu.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi

Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Que els estudiants siguen capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.

Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio

Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social,

científica o ètica

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Periodisme i Literatura

En aquesta sessió es destaca la relació entre periodisme i literatura i es combaten els malentesos associats a la idea de periodisme narratiu. Es destaquen alguns dels referents històrics d'aquesta modalitat.

2. Tècniques bàsiques de narració de no ficció

2.1. On i com buscar històries interessants? Idees temàtiques i àrees de desenvolupament

Aquest apartat introdueix el tipus de produccions i temes que poden tractar-se des del periodisme narratiu, amb una panoràmica àmplia i amb vocació de mostrar la diferència respecte a reportatges més informatius.

2.2. Per on començar? Documentació i búsqueda de font

Aquesta sessió se centra en les estratègies de documentació en profunditat i en el tractament de les fonts, especialment les de tipus testimonial.

2.3. Els cinc sentits en el reportatge. Narrar amb imatges: escenes

S'aprofundix en la necessitat de captar tots els detalls necessaris, en el lloc dels fets o durant les entrevistes, per a poder introduir-los després en relats dels quals queda exclosa la ficció.

2.4. Què preguntar? Com preguntar? Entrevista i observació

Aquest apartat destaca el tipus de preguntes i repreguntes necessàries per a poder narrar amb detall les vivències.

2.5. Personatges: perfils i tractament dels protagonistes i secundaris en el reportatge

La descripció i caracterització de protagonistes i personatges secundaris és clau per a posar en valor el relat. A través d'exemples s'introdueixen tècniques efectives.

3. El temps narratiu

3.1. Com escriure bones històries? Estructura. Composició temporal. Importància de l'inici/final

L'estructura constitueix un punt essencial en històries de gran format. S'analitzen diverses tècniques i la seua adequació en funció de les històries a narrar.

3.2. Ritme, combinació de dades i cites textuais

Es treballen les tècniques, des de l'anàlisi i els exemples, per a aconseguir escriure textos atractius a la lectura.

4. El/la periodista com a narrador/a

4.1. To i adequació: una recepta per a cada reportatge. El recurs de l'humor

En aquest apartat es treballa la importància del to de la narració i la seua relació amb el tipus de tema que es narra, per tal de garantir l'equilibri en l'adequació.

4.2. Narrador i punt de vista

Aquesta sessió se centra en mostrar la diversitat de punts de vista aplicables al periodisme narratiu i les característiques que justifiquen el seu ús, a partir d'una anàlisi de textos periodístics narratius.

4.3. El procés d'edició

Anàlisi i resolució de problemes per a garantir una òptima qualitat del reportatge. Se centra en les tècniques de revisió dels inicis i finals, de l'adequació i la fluïdesa del text.

Aquest pla de continguts es plasma en els següents resultats d'aprenentatge:

- Adaptar la redacció periodística a través de formats que modifiquen les estructures clàssiques de la notícia o dels gèneres especialitzats, interpretatius i/o d'opinió, atenent a criteris creatius i tècnics de qualitat contrastada.
- Planificar cobertures periodístiques respectuoses i compromeses amb els drets humans.
- Generar una actitud crítica davant la representació desigual de les minories socials, tant en termes quantitius com qualitius.
- Utilitzar pautes i recomanacions deontològiques en la producció periodística sobre grups socials vulnerables.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	15,00
Laboratori	30,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	55,00
Estudi i treball autònom	12,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00

Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir combina tres tipus d'activitats:

Continguts teòrics: l'explicació d'aquest tipus de continguts tindrà un objectiu clarament adreçat a la seua aplicació pràctica. Es desenvoluparà a partir de classes explicatives amb participació de l'alumnat.

Continguts pràctics: combinarà l'anàlisi i debat de textos de referència publicats, tant en premsa periòdica com en format llibre, amb la revisió en comú de textos elaborats per part de l'alumnat.

Assaig de lectures: al voltant de les lectures proposades.

En les sessions pràctiques es treballaran diferents ODS a través de la lectura de textos periodístics interpretatius. En particular, es tractaran de forma específica els següents: 1. Fi de la Pobresa; 3. Salut i Benestar; 5. Igualtat de Gènere; 7. Energia assequible i no contaminant; 10. Reducció de les desigualtats; 16. Pau, Justícia i Institucions Sòlides.

A més, aquesta assignatura s'alinea amb el projecte d'innovació educativa PEQSO ¿ *Periodisme de qualitat sostenible* ¿ Recursos per a innovar l'ensenyament i aprenentatge en la narració de realitats complexes i de l'Agenda 2030.

AVALUACIÓ

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

L'avaluació de l'assignatura tindrà dues parts diferenciades:

1) Pràctiques. Tenint en compte el caràcter de l'assignatura, el pes fonamental recaurà sobre aquesta part. Durant el curs els alumnes realitzaran dos tipus de pràctiques, a través de les quals hauran de posar en pràctica les tècniques d'escriptura periodística en diferents gèneres informatius-interpretatius:

- **De caràcter preparatori**, per tal de veure com es van assimilant els continguts al llarg del semestre. Es tracta de la redacció d'una crònica i un perfil (es realitzaran a casa i s'entregaran a classe en les dates indicades a la cronologia), mentre que altres pràctiques puntuables es realitzaran a l'aula.

- Crònica: 10% de la nota. Extensió: entre 1,5 i 2 pàgines (d'uns 2.500-3.000 caràcters per pàgina, amb espais en blanc inclosos, i amb un cos de lletra del 12 i interlineat a espai i mig).
- Perfil/retrat: 10% de la nota. Extensió d'1 full.
- Pràctiques i participació a classe: 15%
- **Treball final:** es podrà triar entre la realització d'un reportatge d'un tema específic o d'un retrat o perfil en profunditat centrat en la vida d'alguna persona, i s'entregarà a final del semestre, tot i que l'estructura i realització s'haurà d'anar concretant al llarg del període docent, també a través de les tutories.

Etapes en la realització del reportatge/perfil:

1. Idea: valoració sobre les possibilitats de desenvolupament
2. Definició de l'estratègia: amb qui parlar, per a què, quan?
3. Recollida d'informació: reporteig amb els cinc sentits
4. Lectura i avaluació de la informació: selecció i jerarquia. Confirmació i/o noves entrevistes
5. Estructura: disseny i disposició de la informació, tenint en compte el ritme i les transicions d'uns temes a altres ¿ Inici i final
6. Escripció: punt de vista/narrador ¿ to i adequació
7. Edició

Normes per a la redacció del reportatge/perfil extens (50% de la nota):

- Els treballs seran individuals. Només s'avaluaran aquells que hagen estat autoritzats i supervisats pel professor, d'acord amb les dates que s'indiquen a la cronologia. El compliment del calendari es tindrà en compte a l'hora de puntuar el reportatge, ja que un dels objectius de l'assignatura és, precisament, desenvolupar les diferents fases que implica l'elaboració. Als treballs que no hagen complert les fases d'entrega se'ls restarà un 25% de la nota.

- El reportatge entregat a final de curs ha de ser un text susceptible de ser publicat en un mitjà, que responga als continguts específics de l'assignatura, però també a les normes deontològiques i professionals característiques del periodisme. Per tant, tot i que l'escriptura tinga una qualitat literària, els continguts (tant els fets relatats com les declaracions) han de ser no només versemblants sinó també veritables. Ha d'incloure un titular que resulte atractiu i reflectisca el contingut del text.
- Els reportatges han de ser, evidentment, originals (ni afusellats ni copiats en part d'altres publicacions). En cas de dubte, el professor demanarà tots aquells elements de verificació que considere necessaris per a comprovar que és així.
- Extensió: entre unes 8 i 10 pàgines (d'uns 2.500-3.000 caràcters per pàgina, amb espais en blanc inclosos, i amb un cos de lletra del 12 i interlineat a espai i mig). Amb el vist-i-plau del professor també es podria presentar en format digital, sempre que s'adaptara a les condicions exigides.
- Com qualsevol reportatge, el projecte ha de partir d'una documentació i investigació exhaustiva sobre el tema, que permeta, en primer lloc, arribar a aquelles fonts que poden proporcionar una informació adequada. Es tracta tant de fonts documentals com personals, és a dir, des de bases de dades que aporten, per exemple, dades estadístiques, a entrevistes personals amb experts, protagonistes, testimonis, etc. d'aquelles qüestions que es tracten. L'objectiu és poder oferir una visió el més completa i exhaustiva possible, en la qual tinguen cabuda tant aspectes quantitatius (xifres, estadístiques) com qualitius (la veu de l'experiència), sense oblidar l'anàlisi per part d'experts que proporcionen un punt de vista complementari i una interpretació en profunditat sobre el tema triat.
- El nombre de fonts depén, per descomptat, de cada reportatge, però és indispensable que combine els tres tipus abans apuntats i, en qualsevol cas, que siguen representatives i adequades al tema.
- **Criteris d'avaluació del reportatge escrit/imprés (sobre 10 punts):** estructura i redacció: 6; fonts consultades i adequació al tema: 3; i originalitat en el tractament: 1.

2) Assaig de lectures:

Els alumnes hauran de llegir i treballar dos llibres que aborden diferents aspectes del periodisme narratiu des d'un punt de vista teòric:

- **Chiappe, Doménico** (2010). *Tan real como la ficción. Herramientas narrativas en periodismo*. Barcelona: Laertes. [complet]
- **Chillón, Albert** (2014). *La palabra facticia. Literatura, periodismo y comunicación*. Bellaterra, Castelló de la Plana, Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona / Universitat Jaume I / Universitat de València. Servei de Publicacions.

[Capítols 8 al 14] Opcions: a) capítols 8, 9 i 10; b) capítol 11; o c) capítols 12, 13 i 14.

- **Edició anterior:**

Chillón, Albert (1999). *Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas*.

Correspondència de capítols: [Cap. 7 al 13] Opcions: a) capítols 7, 8 i 9; b) capítol 10; o c) capítols 11, 12 i 13.

Els alumnes hauran de preparar un **assaig** (màxim tres fulls d'extensió) en el qual reflexionen sobre alguna/algunes de les idees teòriques plantejades i analitzen com les han tingudes en compte per a l'elaboració dels seus textos. Poden ser reflexions relatives a l'estructura del text, el narrador, la tasca de reportatge, els recursos d'escriptura o qualsevol altra aproximació que els haja resultat útil i que hagen aplicat a l'elaboració del reportatge, la crònica o el retrat (les pràctiques realitzades). També es pot relacionar amb altres textos llegits a classe o coneguts. La idea d'aquest assaig és prendre consciència de com els recursos literaris poden enriquir l'escriptura periodística, no només des del punt de vista estètic, sinó també informatiu.

Primera convocatòria

Tipus d'avaluació (% sobre la nota final):

a) Pràctiques (90%)

- Preparatòries (30%): crònica (10%) + perfil (10%) + exercicis a classe (10%)
- Reportatge final (60%)

b) Assaig de lectures (10%)

Per a aprovar el conjunt de l'assignatura és necessari obtenir almenys un 40% de la nota en cadascuna de les parts, i superar conjuntament un 5 de mitjana.

Segona convocatòria

Caldrà entregar un **reportatge narratiu** amb les característiques indicades (80%) i realitzar un **assaig de lectura** (20%).

Honestedat acadèmica

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original.

No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

En el cas de comprovar-se plagi, el treball podrà ser qualificat amb un zero i suposarà la suspensió de la convocatòria, sense perjudici del procediment disciplinari que es puga incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent segons la legislació vigent.

També es consideraran faltes greus i poden suposar la suspensió immediata de la convocatòria i accions com:

- còpia o facilitació de còpia de treballs,
- accés irregular o apropiació anticipada d'un examen,
- manipulació posterior dels resultats o
- suplantació d'identitat en una prova.

Quan es detecten aquestes faltes greus, el/la docent ho haurà de comunicar a la coordinació del Grau.

La presentació de treballs i/o exàmens amb faltes d'ortografia, ortotipografia, sintaxi, coherència o redacció serà penalitzada i pot suposar la suspensió de la prova. Tant en l'examen com en els exercicis pràctics s'exigirà correcció ortogràfica i gramatical. Cada falta comportarà una reducció de la nota, que pot arribar fins al suspens.

L'assistència a classe és necessària per a poder aprovar l'assignatura. Més de dues faltes sense justificar o retards en les entregues de les pràctiques implicaran la suspensió de l'avaluació contínua i el pas a segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA

Bàsiques

Carrión, Jorge (ed) (2012). *Mejor que ficción. Crónicas ejemplares*. Barcelona, Anagrama

Chiappe, Doménico (2010). *Tan real como la ficción. Herramientas narrativas en periodismo*. Barcelona: Laertes.

Chillón, Albert (2014). *La palabra facticia. Literatura, periodismo y comunicación*. Bellaterra, Castelló de la Plana, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, Publicacions de la Universitat Jaume I, Universitat de València. Servei de Publicacions.

Herrscher, Roberto (2012). *Periodismo narrativo. Cómo contar la realidad con las armas de la literatura*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

Jaramillo, Darío (2012). *Antología de crónica latinoamericana actual*. Madrid, Alfaguara

Complementàries

Angulo, M. (2014). *Crónica y mirada. Aproximaciones al periodismo narrativo*. Madrid: Libros del K.O.

Bayarri, Francesc (2009). *Cita en Sarajevo*. Montesinos. Barcelona

Capote, Truman (1993). *A sang freda*. Barcelona. Enciclopèdia Catalana / A sangre fría. Barcelona: Anagrama.

Chillón, Albert (1999). *Literatura y periodismo. Una tradición de relaciones promiscuas*. Bellaterra, Castelló de la Plana, Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions, Publicacions de la Universitat Jaume I, Universitat de València. Servei de Publicacions.

Guerreiro, Leila (2006). *Los suicidas del fin del mundo. Crónica de un pueblo patagónico*. Barcelona: Tusquets

Kaspuscinski, Ryszard (1994). *Ébano*. Barcelona, Anagrama.

Vicent, Manuel (1984). *No pongas tus sucias manos sobre Mozart*. Madrid, Debate.

Wolfe, Tom (1990). *El nuevo periodismo*. Barcelona, Anagrama. Texto referencia